

8. Hankintatoimisto

Hankintaneuvottelukunnan kokoonpano ja kokoukset. Neuvottelukunnan kokoonpano oli v. 1963 muuten sama kuin edellisenä vuonna, paitsi että talousjoht. Niilo Koskisen tilalla oli 1.4. alkaen dipl.ins. Unto Valtanen.

Hankintaneuvottelukunta kokoontui vuoden aikana 4 kertaa. Pöytäkirjojen pykälien lukumäärä oli yhteensä 15.

Yhteishankintaelinten johtajat pitivät lisäksi yhden kokouksen, jossa neuvoteltiin varastohallintoa koskevista asioista.

Tärkeimmistä käsitellyistä asioista mainittakoon: hankintaneuvottelukunta päätti antaa hankintatoimiston tehtäväksi tutkia sen johtosäännön sanamuodon muuttamista 8 §:n 4 mom:n osalta; edelleen päätettiin asettaa toimikunta selvittämään kysymystä hankinta- ja urakkasopimusten täyttämisen valvonnasta; eräille virastoille ja laitoksille päätettiin lähettää kirjelmä hankintaohjeiden määräysten noudattamisesta. Kaupunginhallitukselle tehtiin *esitykset* hankintatoimiston johtosäännön täydentämisestä sekä yhteishankintaelinten tehtävien vahvistamisesta. *Lausunto* annettiin revisioviraston em. esityksestä hankinta- ja urakkasopimusten täyttämisen valvonta-asiassa. Lisäksi käsiteltiin teollisuuslaitosten lautakunnan esitystä yhteishankinnoista, minkä yhteydessä harkittiin mm. yhteishankintaelinten järjestelyä, painatustöiden tilaamista, puhelinlaitteiden hankintaa ym. Toimistopäällikön päätösluettelon pykälien lukumäärä kertomusvuoden aikana oli yhteensä 92.

Hankintatoimiston henkilökunta. Henkilökunnan kokoonpano kertomusvuonna oli seuraava: vakinaisia viranhaltijoita 20, tilapäisiä viranhaltijoita 2 ja työsopimussuhteessa olevia henkilöitä 31.

Toimiston 26. pl:n hankinta-asiamiehen virkaan valittiin 17.1. ekonomi Heikki Saxén. Toimistofaktori Tuhkasen kuoltua 12.11. avoimeksi tullut toimistofaktorin virka jätettiin täyttämättä 31.3.1964 saakka.

Toimistoon palkattiin työsopimussuhteeseen harjoittelija ja jakeluapulainen.

Avoinna ollutta 26. pl:n hankinta-asiamiehen virkaa hoiti sijaisena 1.1.—10.3. apul.hankinta-asiamies Toivo Kivismäki ja 31. pl:n toimistopäällikön virkaa 4.3.—6.4. painatusasiamies Väinö Stenman.

Painatusasiamies teki virkamatkan 29.4.—3.5. Länsi-Saksaan Hannoverin messuille ja osallistui Kölnissä 14.—19.10. pidettyyn kansainväliseen Reprokongressiin. Toimistopäällikkö osallistui Tehokkaan Tuotannon Tutkimussäätiön järjestämille liikevaihtoveropäiville 15.12.

Kaupungin koulutustoimikunnan toimeenpanemille kursseille osallistui kertomusvuonna neljä toimiston viranhaltijaa.

Sairauslomaa myönnettiin henkilökunnalle vuoden aikana yhteensä 849 päivää.

Huoneisto ja kaluston hankinnat. Vuoden aikana oli hankintatoimiston käytössä talon Katariinankatu 2 toisen ja kolmannen kerroksen tilat.

Monistamoon hankittiin 2 monistuskonetta ja arkkienkokoajakone, valokuvauslaboratorioon kamera lisälaitteineen, rotaprint-osastolle offsetpainokone varustettu, jakeluväriin kaksi kirjoituskonetta Speed-Feed-laitteineen, painatukseen sähkökirjoituskone ja pikakopioilaitte, hankintaosastolle sanelukone ja kirjaamoon kuivakopioilaitte sekä eri osastoille erilaisia toimistokalusteita. Uudishankintojen arvo oli 102 929 mk.

Kirjeenvaihto. Kirjeitä sekä virastojen ja laitosten lausuntopyyntöjä saapui hankintatoimistolle kertomusvuoden aikana 516 (ed. v. 517). Toimiston lähettämiä kirjeitä oli 587 (589). Näistä oli lausuntoja 342 (352), joista 127 (147) koski kalustoa, 89 (73) koneita ja kojeita, 77 (86) puhelinasioita sekä 49 (46) tarjouspyyntöjä.

Hankintojen valmistelu ym. Talousarvioehdotusten käsittelyvaiheessa toimisto antoi kaupunginhallituksen pyytämät lausunnot eri laitosten kalustohankintamäärärahaehdotuksista v:lle 1964. Toimiston perustellut vähennykset olivat n. 34.2 (31.9) % ko. määrärahaehdotuksista.

Kertomusvuoden talousarvioon varsinaisiin menoihin merkittyjen kalustohankintamäärärahojen yhteissumma, josta puuttuvat edellisten vuosien säästöt sekä myönnettyt lisämäärärahat, oli 4 412 592 (5 440 302) mk. Niiden laitosten, joita varten ei ollut osoitettu erillistä kalustohankintamäärärahaa, kaluston hankintakustannukset suoritettiin rahoitusmenojen pääluokan lukuun Käyttövarat merkitystä 700 000 mk:n suuruisesta kalustohankintamäärärahasta, josta hankintatoimiston suorittamat kuukausihankinnat olivat n. 18 % eli 125 979 (127 077) mk.

Eri laitosten ohjaaminen sopivimpiin ostopaikkoihin tapahtui hankintatiedotusten avulla, joiden kaikki lehdet uusittiin kertomusvuoden aikana.

Tarjouspyyntöjä osoitettiin vuoden aikana kaikkiaan 411 (227) tuottajalle. Yhteishankintatavaroista pyydettiin tarjoukset, joiden perusteella tehtiin 20 hinta- ja alennussopimusta. Hintojen muuttuessa liikevaihtoverouudistuksen johdosta jouduttiin tarjoukset pyytämään uudelleen kertomusvuoden lopussa.

Hankintatoimisto oikeutettiin kertomusvuoden aikana suorittamaan itsenäisesti kaluston kertahankintoja enintään 2 000 mk:n, toimisto- ja taluskoneiden sekä -kojeiden hankintoja enintään 2 500 mk:n ja kaluston kunnossapitokustannuksia enintään 1 500 mk:n määrään saakka, teleteknillisten laitteiden töitä ja hankintoja enintään 2 000 mk:n määrään saakka.

Viranhaltijoille myönnettyt ylimmät hankintarajat olivat seuraavat: toimistopäällikkö 10 000 mk, hankinta-asiamies, apulaishankinta-asiamies, painatusasiamies ja toimistofaktori 3 000 mk sekä toimentaja 1 000 mk.

Toimisto suoritti sairaalalalusteiden, asuntolalalusteiden, sairaalalalusteiden ja -kojeiden hankintoja sekä osallistui sairaaloiden hankintakysymysten valmisteluun antamalla lausuntoja, joissa käsiteltyjen hankintojen yhteinen markkamäärä oli 556 434 mk. Sairaalalautakunnalle annetuista lausunnoista 9 koski Marian sairaalan hankintoja, 5 Auroran sairaalan, 22 Kivelä-Hesperian sairaalan, 3 Laakson sairaalan, 2 Malmin sairaalan sekä yksi sairaanhoitajakoulun hankintoja.

Irtaimiston merkitsemiseksi annettiin jatkuvasti ohjeita, hankittiin tarkoitukseen sopivia leimasimia ja pidettiin varastossa vaakunalaattoja, siirtokuvia ym. leimaamiseen tarvittavia varusteita.

Poistettun kaluston käsittely. Muuttojen yhteydessä tarpeettomaksi jäänyttä kalustoa sijoitettiin tiedustelujen ja ilmoittelun perusteella mahdollisuuksien mukaan edelleen muihin laitoksiin. Käytettyä kalustoa myös jossain määrin korjattiin ja kunnostettiin.

Toimistokoneiden hankinta ja huolto. Uusia kirjoituskoneita hankittiin vuoden aikana 212. Näiden hankinta-arvo oli 123 813 mk. Samoin hankittiin kirjanpitokone, jonka hankinta-arvo oli 24 160 mk, 36 yhteenlaskukonetta, 49 yleislaskukonetta ja yksi kertolaskukone, joiden yhteinen arvo oli 104 809 mk. Hankintojen yhteissummasta, joka oli 252 782 mk, maksettiin 118 813 mk ao. laitosten omilta kalustonhankintatileiltä ja 133 969 mk rahoitusmenojen pääluokan lukuun Käyttövarat merkityistä kalustonhankintamäärärahoista.

Laitosten poistamia toimistokoneita vastaanotettiin seuraavasti: 32 kirjoituskonetta, 35 laskukonetta sekä muita 8, yhteensä 75 kpl. Näistä saatiin uudelleen sijoitetuksi 30 kirjoituskonetta, 31 laskukonetta sekä 11 muuta toimistokonetta.

Lainakonevarastoon hankittiin yksi kirjoituskone. Kirjoituskoneita lainattiin 62, yhteenlaskukoneita 53 ja kertolaskukoneita 23 kertaa.

Kaupungin toimistokoneista huollettiin n. 2/3 hankintatoimiston korjaamossa ja loput yksityisissä korjaamoissa. Liikennelaitoksen lippupihtien huolto ja korjaus siirtyi 1.6. lähtien kokonaisuudessaan liikennelaitoksen hoidettavaksi. Konekorjaamon huoltohinnat pysytettiin samansuuruisina kuin edellisenäkin vuonna. Konekorjaamossa jatkettiin kaupungin laitosten talouskoneiden huoltoa, jota varten oli talouskonekorjaaja. Korjaamon tappio oli 15 101 (9 714) mk.

Tavaroiden ja koneiden kuljetus suoritettiin pääasiallisesti toimiston omalla pakettiautolla, jonka kuljettamat määrät ajokirjan mukaan olivat: tavaraa yhteensä 110 075 (118 011) kg ja koneita 3 967 (3 834) kpl.

Puhelinasioiden hoito kuului edelleen hankintatoimistolle, joka tilasi ao. työt virastojen ja laitosten puolesta sähkölaitosta lukuun ottamatta. Samoin kulki Helsingin Puhelinyhdistyksen laskutus kokonaisuudessaan hankintatoimiston kautta.

Kertomusvuoden aikana suoritettiin vuokravaihteiden asennus- ja laajennustyöt aluelääkäreiden vastaanottoasemilla Säästöpankinranta 4:ssä ja Yrjönkatu 3:ssa, huoltoviraston 4. huoltotoimistossa Museokatu 8:ssa sekä Naulakallion vastaanottokodissa. Kahteen vaihteeseen liitettiin esto- ja maksuosoitinlaitteet.

Edellämainittujen lisäksi suunnittelun alaisena olivat keskeneräiset puhelinvaihdetyöt sosiaalivirastotalossa, jonka puhelinvaihteen toimitusaikaa pidennettiin 3 kk, vesilaitoksen Ilmalan osastossa, Töölön virastotalossa ja tietojenkäsittelykeskuksessa.

Puhelinosuuksia ostettiin vuoden aikana 45. Vuoden päättyessä oli kaupungilla yhteensä 2 014 Helsingin Puhelinyhdistyksen osuustodistusta. Puhelintilauksien lukumäärä oli 494. Kaupungin sisäinen puhelinluettelo uusittiin.

Automaattisen kaukoliikenteen yhä yleistyessä jatkettiin edelleen estolaitteiden hankinta- ja suunnittelutöitä. Kaikkiin niihin uusiin vaihteisiin, joissa se teknillisesti oli mahdollista, asennettiin hankintavaiheessa kaukopuhelujen estolaitteet. Liikennelaitoksen 60 suoraan puhelimeen tilattiin ko. estolevyt.

8. Hankintatoimisto

Puhelimen siirtoihin ja asennuksiin käytettiin 40 086 mk, puhelumaksuihin 156 878 mk, vuosimaksuihin 156 090 mk, puhelinluettelotekstiin 24 072 mk, hätäpuhelinjärjestelmän kustannuksiin 64 835 mk sekä viran- ja toimenhaltijoille maksettuihin korvauksiin oman puhelimen käytöstä päivystys- ja virkatehtävissä 2 801 mk, yhteensä 444 762 mk. Kaupungin sairaalat maksoivat edelleen omat puhelinmaksunsa samoin kuin liikelaitokset ja ne laitokset, jotka saivat valtionapua. Sairaaloissa perittiin potilaan huoneeseen asennetusta puhelimesta 1 mk:n suuruinen maksu vuorokaudelta sekä kaupungin verkkoryhmän ulkopuolelle menevistä puheluista puhelutaksan mukainen maksu.

Muut teleteknilliset laitteet. Teleteknillisiä laitteita varten varatusta määrärahasta käytettiin vuoden aikana puhelinvaihteiden hankintaan 1 309 mk, rakennustarkastusviraston pikapuhelimiin ja ovimerkkilaitteisiin 5 254 mk, huoltoviraston hälytyslaitteisiin 5 841 mk sekä 9. ja 8. huoltotoimiston asiakkaankutsulaitteisiin 1 519 mk ja 630 mk, 1 183 mk kaupunginhallituksen järjestelytoimiston ja 244 mk palkkalautakunnan toimiston ovimerkkilaitteisiin, tietojenkäsittelykeskuksen merkkivalolaitteisiin 659 mk, kaupunginkirjaston ovimerkkilaitteisiin ja sähkölukkoon 844 mk sekä eri laitosten soittokelloihin ym. 1 408 mk.

Painatus ja sidonta. Painatustilausten määrä laski edellisestä vuodesta ja oli se 2 737 (ed. v. 2 841). Lasku johtui lähinnä siitä, että tilauksia suoritettaessa pyrittiin yhdistämään samaan tilaukseen useampia eri lomakkeita. Painatustilausten yhteissumma oli 1 834 197 (1 808 580) mk. Kertomusvuonna saatiin painatusosaston käyttöön uusi isompi painokone, samoin uusi kamera. Palkkojen ja paperin hintojen lisäksi painatusmenoihin sisältyivät kaikki kuvalaatta- ja sitomokustannukset, huomattava määrä erilaisia kotelokustannuksia sekä kaikki monistamisesta aiheutuvat menot.

Rotaprintlaskutus oli vuoden aikana 189 774 (166 730) mk ja töiden lukumäärä oli 825 (881). Tilastotoimiston säädöskokoelmaan tehtiin 162 (205) työtä ja sitomossa käsiteltiin kaikkiaan 558 (576) eri työtilausta, joista suurin osa käsitti erikoisreijityksiä. Vuoden alussa otettiin käyttöön uusimmat menetelmät painolevyjen valmistuksessa ja huomattava määrä levyjä valmistettiin sähkervalokuvausgraafisella menetelmällä.

Valojäljennökset suoritti suurimmaksi osaksi Tilkan Valopaino Oy, joka veloitti näistä töistä 203 945 (146 389) mk.

Monistamon veloittama summa oli 64 099 (41 478) mk. Tähän veloitusmäärään sisältyivät ainoastaan monisteisiin käytetyt vahakset, värit ja paperit, sen sijaan muista kustannuksista ei veloitettu. Suoritettujen töiden määrä oli 5 142 (5 755). Tässä tapahtunut huomattava väheneminen johtui siitä, että laitoksille oli hankittu omia monistuskoneita kuljetuskustannusten vähentämiseksi. Vuoden aikana käytettyjen vahasten määrä oli 28 847 (28 637) ja monisteiden luku 5 052 535 (5 189 375). Monistusmäärä vahasta kohti pieneni, koska suurehkot monistusmäärät siirrettiin offsetosastolla painettaviksi.

Painatusosaston veloittama määrä oli vuoden aikana yhteensä 191 496 (209 967) mk.

Julkaisut. Sarjassa Helsingin kaupungin julkaisuja ilmestyivät n:o 14 Yrjö Blomstedt: »Johan Albrecht Ehrenström, Kustavilainen ja kaupungin rakentaja», n:o 16 »Helsingin kaupungin vanhusten huoltolaitokset 1959—1962», n:o 17 »Helsin-

gin kaupunki ja sen hallinto, Helsingfors stad och dess förvaltning» ja n:o 18 Mauri K. Närhi: »Lukuseurasta kansankirjastoon». Helsingin kaupungin historiasta valmistui kertomusvuoden aikana osa V: 1 suomenkielisenä.

Ilmoituskustannukset ja sanomalehtien tilausmaksut. Kulut sanomalehti-ilmoituksesta olivat 320 739 (318 548) mk. Nousu ilmoituskustannusten osalta oli n. 52 000 mk. Tämä lisäys johtui lähinnä ilmoitusmäärien huomattavasta kasvusta. Sanoma- ja aikakauslehtien tilausmaksut olivat 96 953 (96 534) mk.

Menot ja tulot. Hankintatoimiston ylijäämä tilien mukaan oli 250 157 mk.

Hankintatoimiston käyttöön varatut määrärahat olivat yht. 2 157 558 mk, määrärahojen ylittämisoikeutta tai lisämäärärahoja myönnettiin yht. 32 784 mk. Vuoden aikana käytettiin kaikkiaan 1 905 895 mk.

Hankintatoimiston omat menot olivat yhteensä 531 889 mk.
